25.06.2008 События

**De acum al 13-lea an la rand, la sfarsitul lunii iunie se marcheaza o frumoasa si semnificativa sarbatoare profesionala – Ziua Inventatorului si Rationalizatorului, instituita prin Decretul Presedintelui Republicii Moldova nr. 193 din 19.06.1995.**

In mod traditional, si in acest an sarbatoarea va fi organizata de Uniunea Inventatorilor si Rationalizatorilor „Inovatorul”, in comun cu Agentia de Stat pentru Proprietatea Intelectuala, in sala de conferinte a Confederatiei Sindicatelor din Moldova, pe **27 iunie, orele 13.00.** La festivitate sunt invitati reprezentantii Guvernului, ASM, cercetatori, inventatori si rationalizatori, reprezentanti ai institutiilor de invatamant superior, ai autoritatilor administratiei publice centrale, personalitati cunoscute din domeniul cercetare-inovare si implementare-productie, care vor face bilantul traditional al rezultatelor obtinute.

Republica noastra dispune de un bogat potential uman, care contribuie efectiv la relansarea economiei, dar si care trebuie sustinut si stimulat la nivel de stat, inclusiv prin facilitati acordate in procesul protectiei si implementarii inventiilor.

**In cei 15 ani de activitate, la AGEPI au fost depuse in total 4844 de cereri de brevet de inventie, 236 de cereri de inregistrare a modelelor de utilitate si 187 de cereri de brevete pentru soiuri de plante.**

In anul 2007 la AGEPI au fost depuse 353 de cereri de brevet de inventie, cu 64 mai multe decat in 2006. Dintre acestea, 341 de cereri au fost depuse prin procedura nationala, iar 12 – prin procedura Tratatului de Colaborare in Domeniul Brevetelor (PCT).

Ca si in anii precedenti, majoritatea absoluta a cererilor de brevet de inventie provin de la solicitanti nationali, 89% dintre ele fiind depuse de solicitanti din mun. Chisinau, 2,3% – din mun. Balti si cate 1-3 cereri din alte 16 raioane ale republicii. Din cele 18 cereri depuse de solicitantii straini, 12 au parvenit pe calea PCT. Desi a crescut de mai bine de 2 ori in comparatie cu anul 2006, numarul de cereri depuse de solicitantii straini direct la AGEPI ramane a fi redus, ceea ce se poate explica prin faptul ca inventatorii de peste hotare prefera sa-si protejeze inventiile pe teritoriul Republicii Moldova prin procedura Conventiei Eurasiatice de Brevete, la care tara noastra este parte. Mentionam ca la 31 decembrie 2007 in Republica Moldova erau valabile 3120 de brevete, inclusiv 1032 eliberate de AGEPI si 2088 – de OEAB. Fata de 31 decembrie 2006, numarul total al brevetelor valabile a crescut cu 5,5%.

Concomitent cu protectia inventiilor pe teritoriul Republicii Moldova, in anul 2007 solicitantii nationali au depus, prin intermediul AGEPI ca oficiu receptor, 18 cereri de brevetare peste hotare, dintre care 5 – pe calea PCT si 13 – pe calea regionala, si anume prin Conventia Eurasiatica. In anul precedent au fost depuse 11 cereri de brevetare in strainatate – 7 pe calea PCT si 4 pe calea Conventiei Eurasiatice, iar in perioada 1995-2007 au fost depuse in total 32 de cereri eurasiatice si 30 de cereri PCT.

**Cererile de brevet de inventie depuse de solicitantii nationali conform provenientei lor institutionale**

| Solicitanti | Cereri de brevete |
|---|---|
| Institutii de invatamant superior | 71 (21,2%) |
| Academia de Stiinte a Moldovei | 95 (28,4%) |
| Institutii de cercetare-dezvoltare din cadrul Ministerului Agriculturii si Industriei Alimentare | 20 (6,0%) |

| | |
|---|---|
| Institutii de cercetare-dezvoltare din cadrul Ministerului Sanatatii | 7 (2,1%) |
| Alte institutii de cercetare-dezvoltare | 1 (0,3%) |
| Intreprinderi si organizatii | 12 (3,5%) |
| Persoane fizice rezidente | 129 (38,5%) |

Cifrele ne demonstreaza ca cele mai active, din punct de vedere inovativ, sunt institutiile din sfera stiintei si inovarii, incluzand institutiile de invatamant superior, care in ansamblu au depus 57,9% cereri, cu 12,1% mai multe decat in anul precedent. Cel mai mult a crescut numarul de cereri depuse de institutiile din cadrul Academiei de Stiinte a Moldovei. Numarul cererilor provenite de la persoane fizice a ramas acelasi, dar cota lor in cifra generala a scazut si constituie 38,5%.

Cele mai multe cereri de brevet se refera la urmatoarele domenii ale Clasificarii Internationale de Brevete (CIB):

- A (Necesitati curente ale vietii) – 131 (39,3%);
- C (Chimie; Metalurgie) – 71 (21,3%);
- F (Mecanica; Iluminat; Incalzire; etc.) – 49 (14,7 %)

In anul de bilant la AGEPI au fost examinate 326 de cereri de brevet de inventie, fiind adoptate 261 de hotarari de acordare a brevetului de inventie (66 – cu examinare de fond si 195 – cu examinare pe raspunderea solicitantului), 27 de hotarari de respingere a cererii pe motive de nesatisfacere a criteriilor de brevetabilitate (5 – din lipsa noutatii, 17 – din lipsa activitatii inventive si 5 – din lipsa aplicabilitatii industriale) si 38 de hotarari de respingere in baza altor temeiuri legale. De asemenea, conform procedurilor legale, in Buletinul Oficial de Proprietate Industriala (BOPI) au fost publicate 104 cereri de brevet de inventie.

AGEPI a eliberat 268 de brevete de inventie. Majoritatea absoluta a brevetelor eliberate (97,8%) revine titularilor nationali.

Pe primele locuri in topul celor mai active institutii in domeniul brevetarii inventiilor, ca si in anii precedenti, se situeaza:

- Universitatea de Stat din Moldova – 43 de cereri depuse si 41 de brevete remise;
- Universitatea Tehnica a Moldovei – 23 de cereri si 29 de brevete;
- Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie „N. Testemitanu” – 11 cereri si 20 de brevete.

Din cadrul Academiei de Stiinte a Moldovei s-au evidentiat:

- Institutul de Fizica Aplicata – 20 de cereri si 20 de brevete;
- Institutul de Energetica – 29 de cereri;
- Institutul de Genetica si Fiziologie a Plantelor - 16 cereri si 12 brevete;
- Institutul de Chimie – 12 cereri si 10 brevete;
- Institutul de Microbiologie –7 cereri si 11 brevete;
- Institutul de Zoologie - 6 cereri si 11 brevete.

Din domeniul agroindustrial cel mai activ s-au manifestat:

- Institutul National pentru Viticultura si Vinificatie – 2 cereri si 11 brevete;
- Institutul de Tehnica Agricola „Mecagro” – 8 cereri si 3 brevete.

In anul 2007, la AGEPI au parvenit 37 de cereri de inregistrare a modelelor de utilitate (inventia

mica): 17 - de la solicitanti nationali si 10 – de la solicitanti straini. 2 cereri de brevet de inventie, depuse de solicitanti nationali, au fost transformate in cereri de inregistrare a modelelor de utilitate. Majoritatea cererilor – 20 (54% din numarul total) - sunt depuse de persoane fizice.

Repartizarea cererilor de inregistrare a modelelor de utilitate dupa domenii, conform sectiunilor CIB, difera de cererile de brevet de inventie: primele doua locuri revin sectiunii B (Tehnici industriale diverse. Transport) si sectiunii E (Constructii fixe), iar sectiunii A (Necesitati curente ale vietii) ii revine locul trei. Pe parcursul anului au fost eliberate 18 certificate de inregistrare a modelelor de utilitate, cu 7 mai multe decat in 2006. In anii 2002-2007 la AGEPI au fost inregistrate circa 100 de modele de utilitate care se caracterizeaza printr-o procedura simplificata de acordare a protectiei.

In anul 2007 la AGEPI au fost depuse 13 cereri de brevet pentru noi soiuri de plante, cu 6 mai multe decat in anul precedent. Majoritatea cererilor apartin solicitantilor nationali si doar 2 - celor straini. Dupa adoptarea Legii privind protectia soiurilor de plante (1996), AGEPI a receptionat in total (efectiv din anul 2000) 187 de cereri. Dintre acestea, 146 de cereri au fost transmise la Comisia de Stat pentru Incercarea Soiurilor de Plante a Republicii Moldova care determina faptul daca materialul soiului corespunde criteriilor de brevetabilitate (distinctivitate, omogenitate si stabilitate), iar 17 cereri au fost respinse la etapa examinarii preliminare, efectuate de AGEPI, din diverse motive legale.

Incepand cu anul 2001, AGEPI a eliberat 20 de brevete pentru soiuri de plante, cele mai multe dintre ele (12) - pe numele Institutului National de Viticultura si Vinificatie.

Actualmente, de rand cu institutiile academice si cele de invatamant superior, multe alte institutii si intreprinderi elaboreaza tehnologii, procedee, instalatii, materiale noi si le utilizeaza eficient in producere. Printre acestea nominalizam: Institutul National pentru Viticultura si Vinificatie; Institutul de Tehnica Agricola „MECAGRO”; Institutul de Tehnologii Alimentare; Intreprinderea tehnico-stiintifica „OENOLAB” SRL etc.

In cadrul Sedintei festive cei mai activi inventatori si rationalizatori ai anului vor fi mentionati cu diplome si premii acordate de AGEPI, UIR „Inovatorul” si alte institutii. Tot aici se va desfasura o expozitie cu cele mai relevante materiale informative din domeniul protectiei si promovarii PI, editate sub egida AGEPI.

Cu ocazia Anului Tineretului, specialistii AGEPI au organizat un sir de manifestari consacrate activitatii inventive, inclusiv un ciclu de emisiuni radio-TV, simpozionul „Lecturi AGEPI”, seminare pentru liceenii din cl. X-XII de la liceele „Mihai Viteazu”, „Socrate” si „Spiru Haret”, seminare pentru studentii de la UCCM si UTM, inclusiv pentru cercetatorii de la Institutul de Genetica si Fiziologie a Plantelor si Institutul de Microbiologie si Biotehnologii ale ASM.

Din an in an, inventatorii din Republica Moldova ne confirma tot mai convingator statutul nostru de natiune inventiva. In prima jumatate a anului curent, inventatorii moldoveni au participat la cateva saloane internationale, printre care Salonul international de inventii **“Arhimede”** de la Moscova, la care au fost prezenti inventatori din 15 tari cu 1115 elaborari. Delegatia RM a prezentat 23 de inventii din domeniul nanotehnologiilor, chimiei, medicinii, din care 3 au fost mentionate cu medalii de aur, iar 3 – cu medalii de argint. Printre inventatorii care au obtinut cele mai bune rezultate sunt: I. Tighineanu, E. Monaico, M. Enachi, V. Covaliov, Gh. Duca, V. Jajba, A. Andries, St. Robu, A. Masalchin, V. Dorogan, S. Vieru, G. Tabarna, A. Doruc, P. Chintea, C. Spinu.

Sub auspiciul Organizatiei Mondiale a Proprietatii Intelectuale, la Geneva si-a tinut lucrarile **Salonul International de Inventii, Tehnologii si Produse Noi**, cel mai important for mondial de acest gen. La eveniment au participat reprezentantii a 45 de state de pe 5 continente. S-au prezentat peste 1000 de inventii inedite, expuse de catre intreprinderi industriale si comerciale, institute si organizatii de stat, dar si de cercetatorii si inventatorii independenti din intreaga lume.

Republica Moldova a participat la acest salon pentru a noua oara. Savantii moldoveni Gh. Duca, T. Lupascu, I. Toderas, A. Lupasco, V. Tarlev, A. Gulea, I. Bostan, V. Dulgheru, I. Tighineanu, V. Rudic, S. Toma, A. Kirilov, V. Fala, Gh. Ghidirim, s.a., au prezentat 14 elaborari stiintifice, apreciate cu 4 medalii de aur, 7 - de argint, 2 de bronz.

Academia de Stiinte a Moldovei si cea a Rusiei au prezentat in comun o lucrare privind metodele de combatere biologica a encefalitei acariane. O valoare la fel de mare o au noile preparate inventate de savantii de la ASM si USM, privind reducerea colapsului familiilor de albine, intarirea imunitatii acestora, avandu-se in vedere faptul ca albinele asigura polenizarea plantelor de circa 90 la suta. Prezinta interes si lucrarile de suprimare a celulelor canceroase, elaborarea oxidantilor pentru combaterea daunatorilor la plante, lucrarile dindomeniul nanotehnologiilor, prezentate de moldoveni.

La aceeasi expozitie a fost propusa si colectia de carte „Lumea vegetala si lumea animala a Moldovei”, scoasa de sub tipar la Editura Stiinta sub egida Ministerului Ecologiei si Resurselor Naturale si ASM. Studiul este realizat de un grup de savanti biologi, fiind apreciata cu medalia de aur a Salonului nominalizat, la categoria ce include si noutati editoriale. Aceeasi colectie a fost mentionata in cadrul forului international cu Premiul (Cupa) Autoritatii Nationale pentru Cercetare Stiintifica a Ministerului Educatiei si Cercetarii din Romania, precum si cu medalia de aur si Diploma de excelenta a Agentiei Federale pentru Industrie a Rusiei (Rosprom).

La Cluj-Napoca, Romania, s-a desfasurat Salonul International de Inventica **„PRO INVENT”,** la care au participat inventatori din Ucraina, Romania, R. Moldova, Ungaria s.a. tari, pe diverse domenii – ecologie, educatie, cultura, telecomunicatii, stiinte medicale, sanatate, agricultura, industrie alimentara etc. Echipa de autori de la ASM, Centrul National Stiintifico-practic de Medicina Preventiva, USMF „N. Testemitanu”, Institutul de Genetica si Fiziologie a Plantelor si S.A. „Farmaco” din Chisinau a fost apreciata cu Diploma de Excelenta si Marele Premiu al Juriului, cu 5 medalii de aur, 3 – de argint si 2 – de bronz, alte distinctii.

Inventatorii din Republica Moldova au fost prezenti si la Salonul International al Inventiilor, Cercetarii si Transferului Tehnologic **„INVENTICA-2008”** din Iasi, Romania. La manifestarea in cauza au participat inventatori din Romania, Rusia, Ucraina, Republica Moldova, Ungaria, Serbia si alte tari, care au prezentat circa 600 de inventii repartizate in douazeci si sase sectiuni, inclusiv ecologie, management ecologic, chimie si industrie chimica, echipamente si utilaje industriale, electrotehnica si electronica, energetica si surse neconventionale de energie, medicina, farmacie, cosmetica, produse si tehnologii alimentare etc. Cele circa 90 de lucrari prezentate de inventatorii moldoveni au provenit din institutii stiintifice si universitare: Institutul de Genetica si Fiziologie a Plantelor al ASM, Institutul de Chimie al ASM, Institutul de Microbiologie si Biotehnologii al ASM, USM, UTM, USMF “N. Testemitanu”, Centrul de Medicina Preventiva etc., invrednicindu-se de 6 medalii de aur, 4 medalii de argint, 2 medalii de bronz, diplome de excelenta „IASI-600” cu medalii de aur, argint si bronz.

ASM, AGEPI si UIR „Inovatorul” au desemnat recent castigatorii concursului **"Inventia anului-2007".** Acestia sunt Natalia Ocopnii si Aurelian Gadjel. Premiul respectiv de 5 mii de lei a fost acordat inventatorilor respectivi pentru crearea unei linii tehnologice noi de preparare continua a amestecurilor uscate destinate constructiilor. In cadrul festivitatii a mai fost inmanat un premiu in valoare de 3 mii de lei lui Radu Ciobanu, UTM, la categoria **"Inventia anului creata de un tanar inventator".** La concurs au fost prezentate 26 de inventii si modele de utilitate protejate prin brevete si certificate de inregistrare in vigoare pe teritoriul Republicii Moldova si peste hotare, obtinute in perioada ianuarie-decembrie 2007.

In contextul recentului jubileu de **50 de ani al UIR**, Nicanor Solcan, Presedintele Uniunii, a informat publicul despre activitatea desfasurata pe parcursul a jumatate de secol de comunitatea inovatorilor din republica care, prin munca lor neobosita, prin perspicacitatea gandirii lor creatoare, aduc o contributie substantiala la dezvoltarea capitalului intelectual al tarii. In randurile UIR au fost inregistrate 183 de persoane decorate cu distinctia de stat "Rationalizator emerit" si 74 – cu titlul "Inventator emerit".

Colaborarea AGEPI, ASM si UIR in domeniul sustinerii, promovarii si protectiei produsului intelectual, a creatiilor tehnice ale inventatorilor moldoveni pe teritoriul tarii si in strainatate a devenit deja traditionala, urmarind promovarea elaborarilor tehnice si tehnologice care sunt orientate spre imbunatatirea, perfectionarea, transformarea in bine nu numai a bunurilor materiale produse de intreprinderi, dar si a activitatii institutiilor stiintifice, de cultura, invatamant, ocrotirii sanatatii etc. Or, propunerile de rationalizare sunt apreciate in primul rand dupa efectul lor economic, social, ecologic, informational si alte efecte ce fac nivelul nostru de viata mai calitativ, iar economia tarii

mai avansata.

**Sarbatorirea Zilei Inventatorului si Rationalizatorului va constitui si in acest an un bun prilej pentru promovarea realizarilor din sfera cercetare-dezvoltare, stimularea activitatii inovative, aprecierea produsului sau tehnologiei inovative in calitate de unic remediu pentru a ocupa o pozitie favorabila pe piata, un salt calitativ in activitatea intreprinderilor mici si mijlocii din republica.**

**Источник:** https://www.agepi.md/ru/node/4754